

Ἐπεκράτησε στιγμὴ φρικώδους σιωπῆς· ἀκολούθως ὁ σπουδαστὴς ἀπήντησεν, ἀλλὰ διὰ φωνῆς ἡλλοιωμένης:

— Ὅχι! δὲν φοβοῦμαι!

Τότε ὁ ἔμπορος ἔψαλλε, συνοδεύων τὸ ᾄσμα του δι' ἀλλοκότων καὶ φρενιτικῶν χειρονομιῶν.

Ἦλθε τὸ φάσμα. — Ἄνευθεθα ἀκόμα, λέγει, φίλοι, Τὸν τάφον ἔχω πρὸς βορρᾶν, ὦ, ἔλα μεθ' ἡμῶν, Πλητίξσον τὰ χεῖλη σου πρὸς τὰ ψυχρά μου χεῖλη, Καὶ δός μοι ἀσπασμόν.

— Τί βλέπεις;

— Ἐρχεται... πλησιάζει... μὲ καταδιώκει... τείνει τὰς ἀγκάλας του... θέλει νά με φιλήσῃ! Βοήθειαν! βοήθειαν! σώσατέ με!

— Φοβεῖσαι τώρα ἢ ὅχι; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος μυκτηριστικῶς. Κραυγὴ δῆξία καὶ πεπνιγμένοι στεναγμοὶ ὑπῆρξαν ἡ μόνη ἀπάντησις πρὸς τὴν σκληρὰν ταύτην ἐρώτησιν.

— Βοηθήσατε τὸν ἄφρονα αὐτὸν νεανίαν, εἶπε ψυχρῶς. Ἐκέρδισα νομίζω τὸ στοίχημα, ἀλλ' ἄρκοῦμαι ὅτι τῷ ἔδοσα ἐν μάθημα. Ἄς κρατήσῃ τὰ χρήματά του καὶ ἄς ἦναι φρονιμώτερος εἰς τὸ μέλλον.

Ταῦτα εἰπὼν ἔφυγε δρομικῶς. Εἰσῆλθοντες εἰς τὴν σκιάδα, καὶ εὔρομεν τὸν σπουδαστὴν ἀγωνιῶντα καὶ σπαίροντα φρικώδως. Χάρτης, φέρων τὴν ὑπογραφὴν «Φρανσῆς Βιλλιέρ» ἔκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης. Μόλις ἀνέλαθε τὰς αἰσθήσεις του μᾶς ἠρώτησεν ὡς μαινόμενος ποῦ εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄτιμος μάγος, ὁ ὁποῖος τοσοῦτον τρομερὰν βάσανον τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃ· ἤθελε νὰ τον φονεύσῃ. Ἀλλ' ἀνεζήτησε μάτην αὐτὸν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ· τότε, τρέχων ὡς παράφρων, ὤρμησεν εἰς τοὺς ἀγρούς πρὸς καταδιώξιν του, καὶ οὔτε τὸν ἑνα οὔτε τὸν ἄλλον ἐπανείδομεν πλέον οὐδέποτε.

Ἰδοὺ, τέκνα μου, σὰς διηγήθην μίαν ἱστορίαν φαντασμάτων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας.

— Ἀλλὰ, πῶς γίνεται, θεῖέ μου, τὸν ἠρώτησα, ἀφ' οὗ τοιοῦτόν τι σὰς συνέβη, πῶς γίνεται νὰ μὴ πιστεύητε εἰς τὰ φαντάσματα;

— Διότι, μοὶ ἀπεκρίθη, ὅχι μόνον τὸν ἔμπορον καὶ τὸν φοιτητὴν, ἀλλὰ καὶ τὰς τεσσαράκοντα γυναῖκας μᾶς οὐδέποτε πλέον

ἐπανείδομεν. Οἱ δύο κακοῦργοι ἐδραπέτευσαν, ἀφ' οὗ μᾶς παρέστησαν μίαν κωμωδίαν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ ἀνόητοι ἐπιστεύσαμεν ὡς ἀληθῆ. Π.

ΙΝΔΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ.

1111

Πρὸς τοῖς μυαμεθανοῖς σώζεται ἡ ἀκόλουθος παράδοσις, ἐξ ἧς βλέπομεν ὅτι αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τῆς γῆς, τὰς ὁποίας ἡ γεωλογικὴ μόλις πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἀπεδειξε, δὲν ἦσαν ἄγνωστοι παρὰ τοῖς σοφοῖς τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ παράδοσις αὕτη φέρεται Ἰνδικὴν ἔχουσα τὴν καταγωγὴν, διεσώθη ὅμως μόνον παρὰ τοῖς μυαμεθανοῖς τῆς Ἰνδίας, καὶ ἐν Περσίᾳ τὴν περσικὴν δὲ παραλλαγὴν ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ Γερμανὸς ποιητὴς Rückert ἐποίησε τὸ ἐν τοῖς Ἀνατολικοῖς ῥόδοις ποίημά του: Κυκλοειδὴς πορεία τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πραγμάτων.

Ἰδοὺ ἡ Ἰνδικὴ παράδοσις:

Κατὰ τὸν χρυστὸν αἰῶνα, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ὠμίλουν τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας, ὑπῆρχε σοφός τις, τοσοῦτον ἀνώτερος τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς του, ὥστε ἰδιαζόντως εὐνοεῖτο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Ἀπαυδήσας ἐκ τῶν μυρολογιῶν καὶ ἀνοησιῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπεσύρθη τῆς μεγάλης πόλεως, ἐν ᾗ διέμενε, καὶ μακρὰν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐζήτησε βίον ἐρημίτου, ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς διάγων ἐν θεωρίᾳ καὶ μελέτῃ τοῦ Θεοῦ. Αἰῶνες οὕτω παρῆλθον, ὅτε ἔσχε ποτὲ τὴν ἰδέαν νὰ ἐπανέλθῃ ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει καὶ νὰ ἴδῃ εἰς ποίαν κατάστασιν εὗρίσκετο. Ἐταξείδευσεν· ἀλλὰ φθὰς εἰς τὸ μέρος, ἐνθα ἡ μεγάλη πόλις ἔκειτο, δὲν εἶδε πλέον αὐτήν. Εἰς τὴν θέσιν τῆς ἐξετείνετο ὠραία λίμνη ἡρεμος, γαληνιαία, διαυγαστάτη. Αἰετοὶ πλησίον διεσχιζόν τὴν ἀκύμαντον ἐπιφάνειαν αὐτῆς, καὶ ἦχος μουσικῶν ἐργάνων ἠκούετο πανταχόθεν, πτηνὰ δὲ ἐσάρουν διὰ τῶν πετρῶν τῶν τὰ ὕδατα καὶ ἐβυθίζοντο στιγμικίως ἐν αὐτοῖς. Ἐπὶ τῆς ὄχθης ἠκούετο ἀσθενῶς ἦχος κραυγῶν θηρευτῶν ἀπομεμακρυσμένων. Προσελθὼν πρὸς γέροντά τινα λεμβούχον, ὁ σοφὸς ἠρώτησε:

— Φίλε μου, τί ἐγένετο ἡ μεγάλη, πόλις, ἥτις ἄλλοτε ἦν ἐκτισμένη ἐνταῦθα;

— Ἀπατάσαι, σεβάσμιε γέρον, ἀπεκρίνατο ὁ λεμβοῦχος· οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐνταῦθα μεγάλη τις πόλις· ὑπάρχουσιν ὅμως πόλεις πολλά μίλια μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον.

Ἐν τούτοις ὁ σοφὸς ἐγίνωσκε κάλλιστα ὅτι δὲν ἠπατάτο· εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὑπῆρξεν ἄλλοτε μία πόλις· ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε πλέον. Σκεπτόμενος καθ' ὁδὸν περὶ τῶν μεταβολῶν, αἷς ὑφίστανται ἡ γῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ μόνος ὁ Θεὸς μένει ἀμετάβλητος, ὁ σοφὸς ἐπανέκαμψεν εἰς τὸ ἐρημητήριόν του, ἐνθα πολλοὺς αἰῶνας ἔτι ἔζησεν ἐν θεωρίᾳ. Τέλος ἐσχέ ποτε τὴν ιδέαν νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ πάλιν τὸ μέρος ἐνθα ἔκειτο ἡ μεγάλη πόλις, ἡ εἰς λίμνην μεταβληθεῖσα. Εὔρε τὴν θέσιν, καὶ τοὶ τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῇ. Δάσος πυκνὸν κατεῖχε τὴν θέσιν τῆς πόλεως· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠκούοντο αἱ κραυγαὶ τῶν πιθήκων, καὶ τῶν θηρίων οἱ μυκηθμοὶ ἐκ τῶν ἐνδοτέρω τοῦ δάσους ἐξερχόμενοι, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος ἀντήχει ἐκ τοῦ κελαδήματος τῶν πτηνῶν. Πολυάριθμος συνοδία ἱππέων ἐπλησίαζε πρὸς τὸν ἐρημίτην, ὧν προηγείτο νεανίας πλουσιώτατος ἐνδεδυμένος. Ἐκ τοῦ σεβασμοῦ, μεθ' οὗ πρὸς αὐτὸν προσεφέροντο εὐκόλως ἀνεγνωρίζετο ὡς ἡγεμὼν. Πλησιάζαντος τοῦ ἡγεμόνος, ὁ ἐρημίτης ἠρώτησε:

— Ἐπίτρεψον, ὦ ἡγεμὼν, νὰ σὲ ἐρωτήσω ἂν ἤκουσάς ποτε περὶ μιᾶς μεγάλης καὶ πολυάνθρωπου πόλεως, ἥτις ἄλλοτε ἔκειτο ἐνταῦθα. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸ τελευταῖον μου ταξείδιον εἶχε μεταβληθῇ εἰς λίμνην, ἴσως περὶ τῆς λίμνης ταύτης ἔχεις τι ἀκούσει;

— Οὐδέποτε, εἶπεν ὁ νέος ἡγεμὼν μετὰ περιφρονητικοῦ ἤθους· δάσος ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἐνταῦθα· καὶ εἰς τὸ δάσος ταῦτο ἐθέρπυνον κατ' ἐξοχὴν οἱ πρόγονοί μου, οἱ βασιλεῖς τῆς χώρας ταύτης. Δὲν ἔχει οὕτως, ἄρχον; ἠρώτησε μεταστραφεὶς γέροντά τινα αὐλικὸν ἐκ τῆς ἀκολουθίας του.

— Ἀνευ τῆς παραμικρᾶς ἀμφιβολίας, ὑψηλότατε· ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Καταφυγίου τοῦ κόσμου μόνον ἀλήθεια ἐξέρχεται.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις τοῦ γέροντος αὐλικοῦ.

— Ὅταν ἤμην νέος, εἶπεν ὁ σοφὸς, ἀπειθυνόμενος πάντοτε πρὸς τὸν ἡγεμόνα, ἔζων εἰς μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον πόλιν, κατέχουσταν τὴν θέσιν τοῦ δάσους τούτου. Μετὰ τινα καιρὸν ἦλθον εἰς τὸ μέρος τοῦτο, καὶ ἡ πόλις εἶχε μεταβληθῇ εἰς λίμνην... Ἰδέτε, ἰδοὺ κογχύλια· εἰσὶν ἴσως λείψανα τῆς λίμνης, ἥτις μετεβλήθη εἰς δάσος.

— Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀναμφισβόλως τρελὸς, εἶπεν ὁ νέος ἡγεμὼν ἀπερχόμενος.

— Ἀνευ τῆς παραμικρᾶς ἀμφιβολίας, ὑψηλότατε· ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἀσύλου τοῦ κόσμου μόνον ἀλήθεια ἐξέρχεται, εἶπεν ὁ γέρον αὐλικός.

Πολλὰ σκεπτόμενος περὶ τῶν μεταβολῶν, αἷς ὑφίστανται ἡ γῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ὁ Θεὸς μένει ἀμετάβλητος, ὁ σοφὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἐρημητήριόν του, καὶ πολλοὺς ἔτι αἰῶνας διήλθεν ἐν τῇ θεωρίᾳ. Τέλος ἐσκέφθη ἡμέραν τινα νὰ ἐπανίδῃ τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς πόλεως, ἐν ᾗ εἶδε τὴν λίμνην καὶ τὸ δάσος· ἐπορεύθη ἐκεῖ καὶ φθάς ἐγγύς εἶδε μέγαν τινὰ ποταμὸν, καὶ ἐπὶ τῶν ὄχθων του ἐκτεταμένην πόλιν, ἐκτισμένην ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως ἐφ' ἧς ἦν καὶ ἡ ἀρχαία. Ἐκπεπληγμένος εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν καὶ εἶπε πρὸς τινα γέροντα, ὃν εὔρε βεβουθισμένον ἐν τῇ θεωρίᾳ.

— Γινώσκεις πότε ὠκοδομήθη ἡ πόλις αὕτη, καὶ τί ἐγένετο τὸ δάσος τὸ εὐρισκόμενον ἄλλοτε ἐνταῦθα;

— Ὁ γέρον αὐλικὸς καὶ εἶπεν:

— Οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐνταῦθα δάσος· ἀνέκαθεν ὑπῆρξεν ἡ πόλις αὕτη ἐν ᾗ καὶ οἱ πρόγονοί μου ἔζησαν καὶ ἐγὼ ζῶ.

Ὁ σοφὸς ἐπέστρεψε σκεπτόμενος καθ' ὁδὸν· φθάς δὲ εἰς τὸ ἐρημητήριόν του, ἐρρίφθη κατὰ γῆς, κράζων:

— Θεέ μου, ἄρκει, ἄρκει! Ἀφ' οὗ ὁ κόσμος καὶ ὁ ἄνθρωπος διηνεκῶς ἀλλοιοῦνται καὶ μεταβάλλονται, διατί ἐγὼ μόνος νὰ μένω; Ἀπηύδῃσα πλέον νὰ ζῶ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ σοφὸς, ἀπέθανεν.